

UNIVERZITA KARLOVA PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Téma práce : Trestný čin vraždy a zabití podle § 140, § 141 tr. zák.
Autor : Matyáš Krs
Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
Oponent : JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
Rozsah práce: 87 stran
Datum odevzdání práce: 8. 6. 2018

1. Charakteristika tématu:

Téma úmyslných usmrcení je trvale aktuální. Po uplynutí několika let od vstupu trestního zákoníku v účinnost již lze podrobněji zkoumat, jakým způsobem jsou aplikovány nové, často složité pojaté privilegované a kvalifikované skutkové podstaty. Vybrané téma zahrnuje množství dílčích otázek, při jejichž řešení diplomant uplatní jak teoretické znalosti trestního práva a kriminologie, tak i praktické metody vyhodnocení konkrétních soudních rozhodnutí. Téma umožňuje přesah do zajímavých oblastí soudní psychiatrie a psychologie.

2. Hodnocení po formální a obsahové stránce:

Předložená práce má logickou a přehlednou strukturu. Větší rozsah právněhistorického úvodu je při zpracování daného tématu zcela na místě. Vymezení vražd a zabití se v trestních zákonech vyvíjelo velmi zajímavým a nepřímým způsobem. Podrobné zkoumání tohoto vývoje má u posluchačů mj. za cíl lepší pochopení základních principů trestní odpovědnosti. Nelze totiž přehlédnout, že v úpravě úmyslných usmrcení vzaly svůj počátek mnohé instituty obecné části trestního práva (formy zavinění, nutná obrana atd.). Kladně oceňuji zájem diplomanta o meziválečné československé osnova. Diplomant srozumitelně shrnuje složitou odbornou debatu ohledně počátku a konce lidského života. V této souvislosti lze jako velmi obohacující vyzdvihnout jeho poznatky o názorech zastávaných trestněprávní teorií na Slovensku.

Hlavním přínosem předkládané práce je však (v souladu s diplomním úkolem) velmi podrobný rozbor jednotlivých skutkových podstat dle § 140, § 141 tr. zák. Autor především velmi dobře zvládl náročnou abstraktní látku subjektivních znaků, k nimž patří premeditace a reflexe pachatele nebo otázka tzv. afektivních deliktů. Je s to porovnat různé výkladové formulace, jež se objevily v nauce a judikatuře. Diplomant totiž s velkou pečlivostí shromáždil a rozebral relevantní rozhodnutí Nejvyššího soudu z posledního období. Nejde u něj o mechanické poskládání právních vět judikátů; posluchač se nad citacemi rozhodnutí detailně zamýšlí a vytváří z nich svůj vlastní logicky provázaný odborný text. Přichází s bystrými připomínkami, pokud jde o aplikaci různých okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby dle § 140 odst. 3 tr. zák. (spáchání vraždy opětovně, na zdravotnickém pracovníkovi, vražda na těhotné ženě či svědkovi, případy zvláštní surovosti nebo trýznivosti atd., kde autor zaujímá vlastní odůvodněná stanoviska). Při výkladu o skutkové podstatě zabití zaujme schopnost chápat širší souvislosti, např. pokud jde o kategorizaci deliktů v trestním zákoníku nebo ukládání trestů. Srozumitelně se čtenáři přibližuje také obecnější otázka nepravých omisivních trestných činů..

V nedlouhém, ale velmi čtivě a podnětně zpracovaném exkurzu diplomant zkoumá problém euthanasie. Postupuje zde velmi vhodně od obecného pojmového vymezení a právně historických poznatků ke konkrétním skutkovým konstelacím. Autor zejména poukazuje na zajímavá ustanovení meziválečných osnov a pokusy zavést privilegovanou skutkovou podstatu usmrcení na žádost v nedávné době. Diplomant se velmi důkladně zabývá přípustností tzv. pasivní euthanasie u nás, a to ve světle norem zdravotnického práva. Z dikce zákona č. 372/2011 Sb., o zdrav. službách autor dovodil, že pasivní euthanasie formou přerušení život zachraňující léčby není dle českého práva přípustná a lékař by se vystavoval trestněprávní odpovědnosti.

Prakticky u všech trestněprávních jevů je autor s to ilustrovat obecný poznatek konkrétním skutkovým dějem z dohledaných soudních rozhodnutí. Jde přitom o rozhodnutí z poslední doby, mnohdy nepublikovaná, dostupná jen v elektronických databázích. Autor také využívá kriminálně statistických dat. Zaujme přiléhavé označení trestných činů zabití a vraždy novorozeného dítěte matkou jako tzv. deliktů raritních, kdy za trestný čin zabití bylo dosud odsouzeno jen cc třicet osob; za delikt dle § 142 TZ jde sotva o jednotlivce ročně. Jako další z využitých metod lze zmínit komparaci se slovenskou právní úpravou.

Stylisticky je práce kultivovaná; poznámkový aparát je užíván náležitým způsobem.

3. Shrnutí:

Jde o důkladnou práci přemýšlivého autora, který podává zdařilý a ucelený přehled poměrně náročného tématu. Práce obsahuje cenné aktuální poznatky. Autor prokázal schopnost syntézy z rozmanitých odborných pramenů. Z hlediska metodologického oceňuji, že byl diplomant s to reflektovat protichůdné názory, jež se v odborné literatuře a v soudních rozhodnutích objevují.

4. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

Pro ústní obhajobu navrhuji, aby si kandidát promyslel následující otázky:

a) Jak řešit případy, kdy oběť útoku leží týdnů v nemocnici a není jasné, zda přežije? Co když by byl pachatel odsouzen jen za pokus a poškozený by přece jen zemřel?

*b) Jak má postupovat lékař, který **během** již započatého zachraňujícího zákroku najde u bezvládného pacienta tzv. dříve vyslovené přání zakazující jakoukoliv resuscitaci?*

c) Co když pachatel původem z Iráku usmrtil zdravotníka, který prováděl srdeční masáž jeho manželce, která omdlela? Pachatel jej však mylně považoval za cizího muže, který se manželky nevhodně dotýká se sexuální podtextem.

d) Jak posoudíme jednání obviněného, který uzavřel životní pojištění již s myšlenkou, že vzápětí spáchá sebevraždu (k čemuž se nakonec neodhodlal)?

e) Co když žena porodila mrtvé dítě a mrtvolku vyhodila do popelnice?

5. Navržený klasifikační stupeň: 1 (výborně)

V Praze dne 10. září 2018

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

vedoucí diplomové práce